

[Jens Møller.]

selv om det eventuelt måtte være en lille smule dyrere.

I den forbindelse kan der måske være grund til et hjertesuk over for vort erhvervsliv. I mange tilfælde er det alt for svært at finde ud af, om en vare er produceret her i landet eller ej. Hvis man kunne sætte et mærke på, der viste, at det var lavet her, ville det gøre det langt lettere for de mennesker, der på dette område ønsker at udvise samfundssind.

En fast og troværdig politik, der udviser ansvarlighed. Omkostningerne må holdes nede igennem solidaritet med de mennesker, der er arbejdsløse, og med dem, der er under trussel for at blive det, og igennem et samfundssind, der gør, at mange tænker på at købe dansk; så er jeg sikker på, at vi meget snart vil kunne vende udviklingen til det bedre til gavn for os alle.

Freddy Madsen (DKP):

Der gives mange forklaringer på den nuværende arbejdsløshedssituation. Den på bjerget foretrukne går ud på, at de fleste ulykker kommer til os udefra, og det er også gentaget af økonomiministeren her i dag. Især hævdes det at være oliekrisen, der er årsagen, og somme tider kan man få det indtryk, at det blot er en flok ondsksfulde oliesheiker, der er årsagen til den hele misere.

Man må medgive, at krisen omfatter de fleste af de udviklede kapitalistiske lande. Det er derimod urigtigt at fremhæve oliekrisen som den egentlige årsag. Internationale statistikker viser nemlig, at tilbageslagene i den kapitalistiske økonomi satte afgørende ind i andet og tredje kvartal i 1973, altså før oliekrisen blev akut sidste efterår. Det er klart, at dens virkninger og specielt monopolernes udnyttelse af den øgede de økonomiske vanskeligheder, men det bør ikke skjules, at der er tale om en dybtgående kapitalistisk krise, som både har alle de traditionelle kendetegn og dertil nogle særegne karaktertræk som f. eks. inflationen, der vidner om, at det er en krise i selve det kapitalistiske samfundssystem.

Nogle af dem, der med større og især med mindre held fralægger sig ansvaret for ulykkerne, skulle måske betænke, at de derved erkender fallitten for det system, de ellers hævder at ville forsvare. Det skal de

ikke have utak for af os, vi konstaterer blot, at erkendelsen af en marxistisk analyses holdbarhed fortsat er i vækst.

Man skal heller ikke tro, at erkendelsen af disse kendsgerninger får os til at frikende regeringen for dens ansvar for krisens udvikling i vores land, tværtimod. Ikke alene ved mangel på initiativ, men også ved at gennemføre en række skadelige foranstaltninger har regeringen bevidst væltet følgerne af krisen over på den jævne befolkning og fremfor alt nu på dem, der er arbejdsløse.

I en årrække har det været på mode at fortælle, at vi havde et alt for stort forbrug, og at det var det, der var årsagen til landets økonomiske vanskeligheder; den melodi spiller man stadig. Vi indrømmer gerne, at der er nogle, der bruger for meget: spekulanter, skattesnydere og folk, der i øvrigt lever af arbejdsløse indkomster. Det har regeringen eller folketingsflertallet imidlertid ikke villet gøre noget ved. Men når det gælder de hundredetusinder af flittige mennesker, der ofte i et voldsomt opskruet tempo skaber værdierne, så er der ikke tale om overforbrug. Tværtimod kan det konstateres, at reallønnen i de sidste par år er stagneret og endog har en tendens til fald, medens produktionen er steget. Prøv at spørge ude i arbejderhjemmene. Tror man virkelig, at man dér har en fornemmelse af overforbrug? Nej, dér er det den ulige kamp for at få lønningerne til at slå til over for prisernes, skatternes og huslejernes himmelflugt, der er det virkelig afgørende problem. For at føje spot til skade anbefaler landbrugsministeren så, at man blot sætter husholdningspengene i vejret; det er åbenbart ud fra opskriften i Frøken Jensens Kogebog: man tager en sølvske, men hvor man tager den fra bliver aldrig opklaret.

Oven i det hele kommer arbejdsløsheden med alle dens forbandelser. Kun den, der har prøvet det selv, ved, hvad det betyder af menneskelig fornedrelse og psykisk belastning, når man uden egen skyld hindres i at bruge sine evner og sin styrke til skabende produktivt arbejde.

Dertil kommer de økonomiske ofre, hvor de arbejdsløse må gå væsentligt ned i løn, og det er jo rigtigt, som det her er fremhævet, at for nogle betyder det en halvering af levefoden.